

HIND 5 SENTI

Õpilasleht

Pisiasi pisiasia juure —
nii punub lind endale pesa

Tänast lehte 8 külge.

Ilmub igal laupäeval kogu
kooliaasta.

Tellimishind postiga:

1 kuu . . . 20 senti	3 kuud . 50 senti
2 " . . . 40 " "	6 " . . . 1 kr.
aastakäik . . . . . Kr. 1,50	

Toimetuse ja tallus: Ülikooli tän. nr. 21, Tartu.
Tallinna kontor: V.-Röösikrantsi 3, K. K./Ü. „Töökooli“ raamatukaupluses.
Kirjade aadress: „Õpilasleht“, Tartu, — Postkast 8. Tallituse tel. Tartu 80.

Posti jooksev arve nr. 2188.

NR. 7. LAUPÄEV, 19. NOVEMBER 1932 I AASTAK.

Aadressi muutmise 25 senti.

Kuulutuste hinnad:

Kuulutuse küljel 5 senti m/m., lehe ees
10 s. m/m. Tekstis 12 s. m/m. Tekstis
teksti kirjaga 15 senti m/m. ühe veeru
laiuselt.

Kuulutuste vastuvõtm. kesknäd. kl. 3-nl.

Kes võib kirjutada „Õpilaslehele?“

Kord oli koos suur seltskond. Arvustati üht täiskasvanute ajalehte, mida välja andis keegi ametkaaslasist.

„Pole suurem asi!“ ütles üks. „Tühja täis!“ tähendas teine. „Kui vähe vaimukat ja huvitavat!“ võttis sõna kolmas.

„Inimesed ei oska ka kirjutada!“ nähvas neljas.

Viimendal oli pisut piinlik, et laidetakse seltsimeest, kes toimetab ajalehte üldsuse huvides; ta küsis järsku:

„Kas toimetaja tõesti on saatanud tagasi teie kõigi huvitavad käsikirjad?“

Kõik jahmatusid. Igaüks teadis, et pole saatnud ajalehele ainustki käsikirja. Suurem osa teadis ka, et ei oska ise niigi huvitavalt kirjutada kui need, kes seni aidanud toimetajat tema töös.

Nii juhtub sagedasti: arvustavad kõige kurjemini need, kes ise kõige vähem suudavad ära teha.

„Õpilaslehel“ ei ole õnneks seda häda olnud algusest saadik. Kohe esimese numbril ilmumisel kohtas ta suure poolehoidu lugejate hulgas. Ka kaastöölise pere kasvas kiiresti. Praegu on kaastöölise hulgas nimekaid seltskonna- ja koolitegelasi, kirjanikke, insenere, arste jt. Eriti elavaks on viimasel ajal muutunud kaastöö noorte poolt. Ja mõnd õige väärtuslikku oleme saanud just noortelt.

Rohkesti on tulnud küsimusi: „Kas võib kirjutada „Õpilaslehele?““ „Kes võib kirjutada?“ „Mida kirjutada?“ „Kuidas kirjutada?“

Esimesele küsimusele kohe vastus: muidugi, võib. Nii nagu iga teine ajaleht, võtab ka „Õpilasleht“ vastu kaastööd väljaspoolt. Ei tarvitse sugugi olla toimetuse liige, ega ka alaline kaastöölise, et saata mõnd teadet või kirjandit ajalehele. Sellest järgneb vastus ka teisele küsimusele: igaüks võib saata, nii noor kui ta ka ei ole. Meie siin „seisuste“ vahesid ei pea. Olgu meie kirjasaatja algkooli, keskkooli, või üliõpilane, või koguni täiskasvanu, — kõigi töödele oleme tähelepanelikud. Arvestame ainult seda, mida meile saadetakse.

Mida siis kirjutada? Lühike ja lihtne vastus: kõike, mis meie lehe lugejaid võiks huvitada. Igaüks näeb kõigepäält iseendast, kuulab ka kaaslasilt, mis seni kõige enam on kellelegi meeldinud. Aga ka hoopis uuelaadilist võiks katsuda pakkuda, kui arvatakse sellega huvitada võivat. Harilik õnnestunud klasisitöö, mis on mõeldud vaid mõtteavalduse harjutisena, võib olla tähtis oma klassis ette lugemiseks; igakord ei suuda see aga kaasa tõmmata suuremaid lugejate hulki. Mõnikord leidub aga koolikirjandite hulgas küll selliseid, mida iga „Õpilaslehe“ lugeja meelsasti loeks. Kirjutaja kaalugu neid asju ning küsigu nõu kaaslasilt ja õpetajalt, ennem kui otsustab saata lehele. Mida keegi lugema ei hakka, mis siis sellest teil maksab saata, või meil tükkida.

Seni oleme liigitanud meile pakutud kaastöö järgmistesse osakondadesse:

1. Juhtkirjad — mõnd põhimõtet või olukorda selgitavad artiklid; ilmuvad lehe esiküljel.
2. Jutud ja luuletised.
3. Loodusloolised, maateaduslikud kirjutised.

4. Vestekujulised reikikirjeldised.
5. Teated oma koolist või kodunurgast.
6. Teated noorteühinguist (skaudid, noorkotkad, lootusringid, Punase Risti ühingu, spordi, kirjanduse, muusika, enesekasvatuse j. m. ringid, koolikooperatiivid).
7. Teated spordialalt.
8. Noorte poolt erilist tähelepanu leidnud raamatute, teatri- või kinoetenduste arvustised.
9. Küsimused ja vastused.
10. Nalju, mõistatiseid, ülesandeid.
11. Jooniseid käsitöönurka.

Eelistatakse algupäraseid kirjutisi — oma mõtteavaldisi.

Võtame vastu aga ka korralikke tõlkeid võõrkeelest. Viimasel juhul peab olema juure märgitud kirjaniku nimi, kelle töö tõlgitakse ja mis keelest. Tõlkida tuleks võimalikult ikka algkeelest. Tõlkeid tõlgete järele me häämeelega ei kasuta.

Hoopis kasutamata jäävad sellised kirjutised, milles autor teistelt laenu saanud meile oma nime all. Sääraseid asju kultuurimaailmas ei sallita.

Ülemalöeldust on ju ka peaaegu selge, kuidas kirjutada.

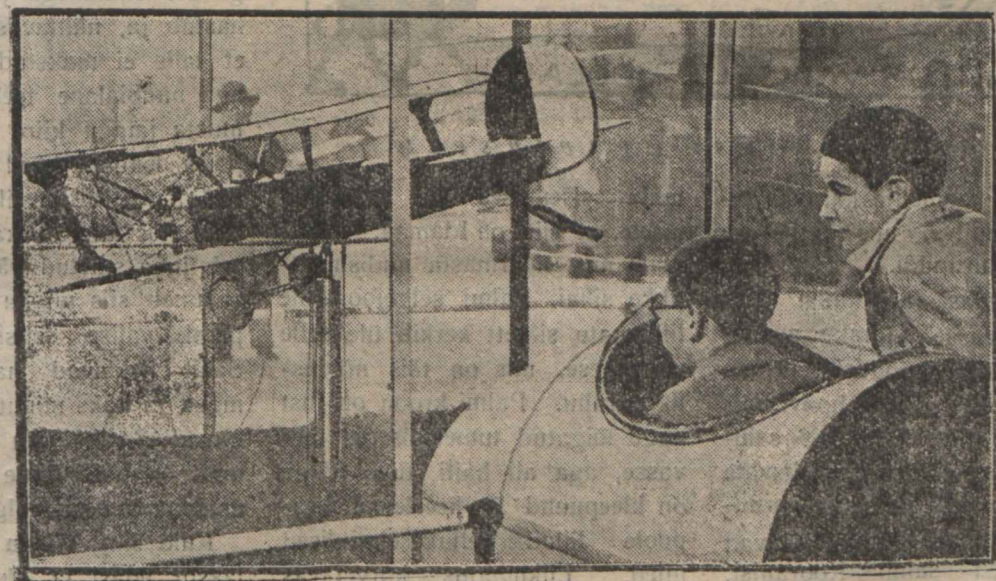
Lisame veel juure: mõtted olgu väljendatud lihtsalt, lühidalt, selgelt, liigsete sõnadeta, asjatute kordamisteta. Kirjutatagu ainult lehe ühele küljele, tingida, niivõrd selgelt, et lugemine ei teeks raskusi toimetuses ega trükikojas. Saata on kõige odayam ristpaelsaadetisena märkusega „käsikiri“, aadressi küljel (10-sendiline mark!)

Kaastöö avaldame saatja soovil kas õige- või varjunimega. Viimasel korral olgu toimetusele teadmiseks alati juure lisatud ka saatja õige nimi. Samuti vajame ka teateid kaastöölise elukoha kohta.

Niisiis, keegi ärgu jätku saatmata midagi, mis oleks kõlblik meie lehele. Ärgu aga keegi olgu väga hädaline, kui saadetis otsekohe ei ilmu. Vahet on meil teisi saadetisi järjekorras ootamas. Päevakohased asjad katsume siiski avaldada võimalikult kohe.

Palju õnne ja edu noorile kirjasaatjale üle maa! Aidakunad kõik kaasa, et meie leht muutuks huvitavamaks kõigieestilehtede hulgas!

A. Oengo-Johanson.

Igaüks lennukit juhtima.

Berliini suurel õhuspordinäitusel antakse igale noorele võimalus ka ise kord istuda lennukijuhi istmel ja käsitada rooli. Väike lennukimudel juhiistme ees reageerib igale tüüriliigutusele, nii et võid ise jälgida oma juhtimisvõimeid.

Sündmuste käik, alates silmapilgust, kus sikkil mädajärve poolt tormates kaupmehe maja seina ääres Kitseküla rahva silmist kadus mõistatuslikult nagu maa alla, jäi neile teadmatuks. Nad ei osanud kujutella sikli äkilise kadumise põhjust ja olid üsna kanged üllatusest sikli kadumise üle. Hirmupiinas näis neile sikli kadumine venivat igaviku pikluseks ja ahastus hakkas valdama neid muesti.

Tõepoolest aga siklisõit toimus keldrisse sattumisest kuni klaasrõdult aeda hüppamiseni kõigest mõne sekundi vältel. Kitseküla rahvas ei olnud saanud veel toibuda siklikadumise esimesest hämmastusest, kui imelised siklisõitjad juba tormasid aeda rõduklaaside klirina saatel. See oli kole murdumise ja purunemise raksatus, mis tabas Kitseküla kodanikke kahuripauguna ja ähvardas rabada jalust.

Siklisõitjail polnud aga aega neid tähele panna, sest iga silmapilk nad pidid olema valmis võtma vastu uusi äpardusi.

Rõdult aeda kihutades sikkil võttis suuna loomasulgude poole. Peened iluaia varvad murdusid pooleks kui tuletikud sikli tugeva jõu ees. Ragisedes varisesid seasulud ja karjaaiad. Kostis sigade vinguv karjumine ja vasikate röögatamine ning lendasid õhku mõned talled. Kes eluline juhtus sikli ette, ei sel olnud loota eluga pääsmist.

Olles siin teinud hävitustööd, sikkil kihutas täie ajuga edasi ja seda korda jälle otse mädajärve poole. Mikk märkas seda küll kohe, kui oli jõudnud tihedate õueaedade vahelt lagedamale kohale ja võttis kõik jõu kokku, et siklile anda teist suunda, aga pehme maaga näis tal olevat võimatu seda teostada. Hirmu ja ülejäõuliste pingutuste pisarad veersid tal laubale, sest sikkil kiskus vägisi õudse veeloigu poole. Näis nagu tõmbaks mõni paha vetevaim lapsi ühes sikliga oma juure, umbjärve salajasse sügavusse.

Mikk viimaks nagu rammetusest ärgates kuulis rahva karjumist ja hoiatusi enese taga, mis teda virgutab jälle tegutsema ja otsekui saades uut jõudu, tegi krampliku käänaku paremale poole, andes seega siklile sootuks teise suuna. Uppumise surmast oldi ka seekord õnnelikult päästud.

Kitseküla rahva rõõmul ei olnud äärt ega otsa, nähes siklit mädajärvelt ära pöörvat. Kuid nende hõiskamisele tuli siiski ootamatu lühike ja hale lõpp.

Mikk, umbjärvelt ära pöördes, oli teinud liig järsu pöörde majade rea suunas ja nüüd sikkil kihutas otseteed jälle tagasi Upsi-tädi maja poole, kus Kitseküla rahvas oli koos. Jätkates selles sihis sõitu, sikkil oleks sattunud paratamatult rahva sekka ja õnnetused inimestega oleksid olnud möödapääsmatud.

Rahvas, nähes siklit kiiresti lähenevat, hakkas surma kartusel karjuma ja kabuhirmul põgenema. Tekkis kirjeldamatu segadus, sest igaüks ruttas otsima redupaika, teadmata, kust seda leida. Tormati üksteisest ette, et esimesena päästa oma elu; pörgati vastamisi ja kukuti. Tugevamad lükkasid maha nõrgemaid ja ise edasi rutates tallasid neid jalge alla. Põgeneti otsekui põlevast majast või uppvalt laevalt. Ei sääl olnud halastust kaas-kodanike vastu, nagu seda igal inimesel oma ligimese vastu peaks olema ka neil kordadel, kui enesege elu hädaohus.

Mida lähemale sikli müdin tuli, seda metsikumaks rahva põgenemine muutus. Inimesed, kes mõni minut tagasi olid halletsedes ulunud laste häda pärast, sõtkusid nüüd ise teisi poolsurnuks, et aga saaks päästa iseennast.

Surma ähvardus ja üleliigne argus olid pimestanud rahva meeli silmapilgul ja teinud nad halastamatute metsloomade sarnaseks. Ainult emad mõtlesid sel õudsel silmapilgul oma lastele ja püüdsid neid enesega kaasa kiskuda redusse. See oli kohutavaim pilt Kitseküla kodanike põgenemisest päletormava sikli eest.

Agakuu põgeneda? — Kuski ei võinud olla päris kindel sikli eest. Isegi maja sees ei võinud olla julge, nagu seda tunnistas purustatud uks Upsi-tädi murul. Kuid mõtlemiseks polnud aega. Nii poeti sinna, kus aga mingi urgas silma paistis. Suurem osa ei taibanud muud, kui summas sisse lahtisest laudauksest. Teised ronisid puude otsa, mõned aga pugesisid aida alla. Sukk-Juhan — laisavõitu mees — ei saanud paremat, kui supsas päaga ees lähedalolevasse tühja heeringatünni. Koivad ei mahtunud küll tünni sisse ja jäid üle ääre kõlkuma, aga hää seegi, et pää sai varju, mõtles Juhan endamisi. Püssi-loksu, mida ta seni oli käes kannud, virutas kus seda ja teist.

Ei möödunud minutitki, kui Upsi-tädi õu inimestest tühjenes; ainult Upsi-tädi jäi kurvalt murule istuma oma lõmakssõidetud põrsaste ja tibukeste juure.

Tõepoolest aga ei oleks ka teistel olnud tarvis põgeneda kabuhirmus, kui nad oleksid taibanud vaadata tagasi. Edaspidine asjade käik kujunes sootu teisiti kui oodati.

Kuna sikkil kiiruga kihutas otseteed Upsi-tädi majakese suunas, siis Mikk pidi juba aegsasti hoidma maja vastu pörkamisest. Viivitada ei tohtinud sekunditki. Hää õnne päle Mikk tegi väikese pöörde vasakule ja taltsutamatu sõiduk tormaski kohe teises suunas — majade reaga paralleelselt, eemale Upsi-tädi ja kaupmehe majadest.

Kuuldes eemalduvat sikli mootori müdinat, rahvas ronis välja oma redupaikadest ja ruttas jälgima imelisi siklisõitjaid.

Reisisiklusi Egiptusest.

Lähenev kaamelite karavan tekitas tolmupilve, mis kattis mu eest kirju turupildi.

Läksin edasi ja pöörasin väiksesse tänavasse. Järsku avanes värav, millest möödusin, ja ma nägin uut pilti. Keset hoovi, mis kaetud marmortahvlitega, sahis seb õrnalt purskkaev. Öitsvate oleandrite vahelt paistavad pruunid majaseinad, mida ehivad kuldtahelised salmid Kooranist. Väiksed võredega aknad, poolleldi kaetud okstega, kõnelevad lõhnast jahedast hämarusest

maja sisemuses ja tuletavad meele, et siin on Idamaa, — Idamaa, mis ei armasta uudishimulikke silmi. Palmi selgejooneline liikumatu siluett kerkib üle selle nurgakese, mis on täis nõiduslikku rahu. Palmi kroon on just nagu lõigatud tumesinisesse taevasse, aga all halli tüve külge on kleepunud ja keerlevad ülespoole lillad kellukesekujulised lilled. Liikumatus kõrvetavas õhus kajab mingi linnu ühetooniline karje.

Nuubialane väravavaht lasi

välja poisikesse eesliga ja tahtis väravat uuesti kinni lüüa. Kiirgavate silmadega jõmpiskas vihastub ja, nähtavasti, tõendab, et talle ei makstud küllaldaselt, aga nuubialane teeb oma palja musta jalaga kiire liigutuse, ja poiss lendab, käed laiaili, suure päaga valgele eeslile otse kaela. Sõimates kargab ka püsti, sülitab juba suletud värava suunas, rahuneb siis järsku ja viib oma pikakõrvalise seltsimehe varju. Sääl heidavad nad mõlemad maha ja kaks minutit hiljem magavad rahulikku ja sügavat und, — poisi tume pää puhkab usaldavalt eesli valgel kõhul.

Kuid siin võtsin end kätte, läksin edasi ja lihtsalt pöörasin end kõrvale igasugustest tänavastseenidest, mis vägisi tõmbasid enestele tähelepanu.

Viimseks katseks tööd leida oli mu pöördumine saksa ajalehe „Egiptuse teated“ toimetuse poole.

„Jah, tööd, mu armas,“ ütles toimetaja, kes sel hetkel oli lõunale minemas, — seda ei ole nii kerge ja lihtne leida. Kus te peatute?“

„Õigust öeldes, tänasest õhtust päle olen olemas ainult „nõudmiseni,“ vastasin ja jutustasin lühidalt oma sunniiviisilisest peatusest võõrastemajas.

„See, muidugi, ei ole teile kohane. Aga minge ometi Inglise Inimesarmastuse Seltsi ühiselumajja. See asub asekinga lossi lähedal. Sääl on odav. Mina aga mõtlen, mida võiks teha teie hääks, — aga mitte praegu. Praegu ma lähen ja joon kruusi õlut, see on vajaline

Sukk-Juhan, kes küll kergesti oli lipsanud tunni, just nagu konn põgenedes kure eest sulpsab tiiki, ei saanud nüüd enam tünnist välja. Juhan siputas jalgu ja karjus appi, aga uudishimust tagaetud rahvas ei pannud teda tähelegi. Alles vanaemaile inimesile järelejooksjad lapsed märkasid teda ja ühisel jõul lükkasid tunni ühes Juhaniga prantsatades ümber. Siis Juhan rabeles tünnist välja laste üldise naerulagina saatel.

Vahepääl teised olid siklile juba jälle saanud ja vahtisid suurima imetlusega, kui see tormas läbi õuede ja aedade, üle kivide ja kraavide. Pehkinud õueaiad langesid loogu maha. See oli vast sõit!

Suud ammuli ja silmad pärani jälgis rahvas edasiruttavat siklit. Kõik muud maailma asjad ei suutnud sel silmapilgul huvitada Kitseküla kodanikke ega eksitada neid vaatlemast siklit. Igaüks neist kujutles vististi nagu oleks ta ise see pöörane siklisõitja, kelle ees Kitseküla pehastunud ja hooletusest ripakil aiad varisesid mütsudes. See vaade oli ütlemata kaasakiskuv.

Kuid sääl — mis see oli — sikkel tegi äkki käänaku majade poole ja nüüd ta sihtis otsejoones Vares-Antsu lauda pihta. Mikk oleks ometi pidanud märkama hädaohtu ja sikli endises sihis jooksmas seadma, aga ei — ta kihutab täie hooga risti laudale selga. Kas vahest Mikk, oles surmani väsinud, ei suutnud enam siklit tarviliselt juhtida? Või oli läinud hirmust lolliks? Rahvas ei suutnud leida rahuldavat seletust sellele nähtele. Paari sekundi pärast kadus sikkel vaatajate silmist lähemate majade varju.

Nüüd rahval polnud enam püsi pike-malt arutama hakata, vaid tormati maruhoona siklile järele. Igaüks tahtis esime-

senä näha hirmsat õnnetust, mis nüüd kindlasti oli tulemas. Joosti hirve väledusega, et aga kiiremini saabuda kohale. Pea jõutigi välja naaberhoonete varjust ja Kitseküla rahvale avanēs vaade, mis tarretas kõik, nagu oleks mingi nõidus nad korruga muutnud eluta olendeiks.

See, mis nad nägid, ületas igasuguse kujutluse: Mikk, Prits ja Leeni sõitsid

parajasti Vares-Antsu lauda katust mööda üles. Mootor paukus ja praksus hirmuäratavalt ja pildus paksu suitsu tagant välja. Sikkel liikus alul kaunis kiiresti pehmel õlgkatusel, kuid mida kõrgemale ta jõudis, seda tasemaks jäi edasimineku. Hinge pidades rahvas ootas sündmuste arenemist. Vana Kõrkjas vist palvetas. Ta huuled liikusid kuulmatult ja silmist paistis lõpmata õnnetu helk, sest nüüd ei võinud olla kahtlust, et ta ainus poeg oli jäänud nõdrameelseks või vähemasti kuu-tõbiseks.

Sikkel aga paukus ja pingutas katusel järjest kõrgemale. Paiguti ta seisatus, kuna rattad järsul, libedaks määrdunud ja sammaldunud katusel kohapääl ringi vurasid, paisates sammalt ja õlenuustikuid kaugele. Näis isegi, nagu ähvardaks sikkkel tagurpidi alla kukkuda. Kuid siis rattad jälle leidsid kindlama pinna ja sõiduk liikus tasa katuse harjale lähemale.

Eedi, kes ka oli seisnud ja vaadanud, vabanes nüüd esimesest hämmastusest ja arvas olevat tulnud paraja silmapilgu sikli tabamiseks ja mootori seismapanemiseks. Ta hakkas kiiresti Vares-Antsu lauda poole jooksmas; aga ta ei saanud veel joosta väikest osa maad, kui sikkel juba oli jõudnud laudakatuse harjale. Tuul lõi korraks laiali Pritsu ümber oleva kaupmehe laudlina kui suure valge lipu, ja siis sikkel ühes sõitjatega kadus vaatajate silmist katuse teisele küljele. Alles nüüd näis elu olevat tulnud tardunud rahvajõugusse ja kiire järeletormamine siklile algas uuesti. Rahval oli kindel arvamine, et sikkel, üle sõites katuse harjast, tormas hirmsa hooga katuse teist külge pidi alla õuele ja et kõik lamavad sääl nüüd surult ja pürukemurtult hunnikus.

sellises põrgu kuumuses. Tulge homme või ülehomm. Kõike hääd!

Panin aadressi ära ja, pöörnud tagasi turule, astusin ühte väiksesse araabia kohvikusse, mida mäletasin hommikust saadik. Sääl võis mõne vaskraha eest saada klaasi hapupiima ja terve hunniku õhukest araabia koogikesi.

Lõin silmad oma taskukellale ja jõudsin otsusele, et kõige halvemal juhul võin selle ära müüa. Kell oli umbes üks, ja plaani järele otsustades ei võinud ühiselumajani rohkem maad olla kui veerandtunni tee. Võib olla peaks tõesti sinna minema ja küsima tööd — on ju sellistel „seltskondlik-kasulikel“ asutistel alati palju sidemeid. Ja valmis vaadata oõmaja ei teeks ka paha, sest ei või teada, mis kella ajal ma tulen tagasi püramiidide juurest. Sinna aga tahtsin tingimata jõuda veel täna. Väga võimalik, et juba homme olen jõudnud otsusele, et on aeg Egiptusest välja saada...

Issand, kuidas küll see igivana inglanna sarnanes žandar-mile!

„Metsik fantaasia — otsida Egiptuses tööd mõne viletsa piastri eest, kuna oma kodumaal võite saada niisama palju dollareid!“ ütles ta.

„Dollareid? Minu kodumaal makstakse markadega, olen sakslane.“

„Aa!“ hüüatas ta, hõõrus oma näpitsprille, asetades need ninale ja jatkas mitte halvas saksa keeles.

„Teie kõnele inglise keelt samasuguse võimatu aktsendiga nagu jänki*). Näidake siis mulle oma paberid. Teie, arvatavasti teate, et see maa on üle külvatud saksa hulgustega, ja teie dokumentidest ma näen, kas ka mitte teie ei kuulu nende hulka. Dokumentid — see on ainus mõistlik saksa korraldus, mida mina tunnen.“

See inglise veltveebel seelikus ja komplimentid, mida ta jagas mulle ja mu kodumaale, vihastasid mind, ja ma esitasin oma invaliditunnistise.

„Aga te olete juba neli kuud ilma tööta! Millest elasite siis selle aja?“

*) Põhja-ameeriklase pilkenimi: yankee.

„Jutustiste kirjutamisest.“

„Jutust... Aga siin on ju kirjutatud — ehitustööline? Ei, mis-ki asi ei ole siin korras, ja teie, kindlasti, olete hulgas! Ma ei saa teile anda tuba.“

Siin muutusin tõsiseks.

„Vabandage, madam, teie vististi ei saa mitte päris õieti aru, mis tähendab see saksakeelne sõna, mida mainisite praegu, ja ma vabandan teid sellepärast. Mul on veel natuke raha järele jäänud, ja ma maksan oma toa eest ette. Mul ei ole raske tõendada, et olen kirjutanud jutustisi, vaatamata sellele, et olen olnud ehitustööline. Annan teile lugeda need, mis mul on kaasas.“

Ta hõõrus veel korra oma näpitsprilli klaase.

„Olete veider inimene, aga võib-olla, et ka mitte hulgas... Näidake raha!“ kamandas ta.

Andes talle üle kogu oma rahatagavara, tegin grimasse, et mitte valjusti naerma pahvatada.

„Ja see on kõik, mis teil on? Ja sellega tahate elada, kuni olete leidnud tööd?... Kas olete sõõnud täna? Arvatavasti mitte, — olete hirmus kõhn. Noh, tulge siis siia ja sööge hernesuppi

— ma ei pane seda arvesse. Toa eest võite esialgu maksta ühe, aga mitte kaks plastrit. Teise toote siis, kui leiate tööd. Pidage silmas, et kella kümneks õhtul peate olema kodus, hiljem suletakse värav. Ma ei salli korra-tusi. Kas joote?“

„Ma ei ole joodik, hulgas, roimar, varas ega ka kaabakas,“ ütlesin kivise näoga.

Ta vaatas uurivalt mulle otsa, nagu tahaks järele proovida mu sõnu, pöördus järsult nagu preisi grenader ülevaatusel, ja kaman-das:

„Tulge mulle järele.“

Toake, kuhu ta mu viis, meeldis mulle samuti nagu hernesupi lõhngi. Neelsin supi kiiresti alla, tänasin selle eest, maksin oma tulevase oõmaja eest plastrit ja läksin siis kiirel sammel vastu tõekssaavale lapsepõlve unistusele.

Uuendage aegsasti

„Õpilastele“

tellimist,

et lehe saamisel vahet ei tuleks.

„Jo-jo,“ ütles sõber Peta mind kohates. „Kuidas sulle meeldib?“

„Keda sa nõogid?“ vastasin talle pahaselt, „sa tead, ma pole eluaeg joonud ega joo ka nüüd.“

„Ega see joomist tähenda, vaid mängu,“ seletas Peta.

„Mängu? Missugust mängu?“ sõnasin imestades. Kuulsin seda alles esimest korda. Olen küll kange lehelugeja, ainult sel aastal pole veel ühtki neist saanud lugeda.

Peta hakkas siis mulle seletama pikalt-laialt, käte-jalgadega, et on üks uus mäng, mida mängitakse kogu maailmas ja isegi Ameerikas ja selle mängu nimi ongi jo-jo.

„Kui kahju, et pole just nüüd lugenud lehti, kus nii põrutavad sündmused sees on,“ ütlesin Petale, kes oli jäänud ka kurvalt minu otsa vahtima.

„Aga tead,“ ütles ta viimaks mulle, „äri vaateakendel näidatakse ka seda mängu. Lähme kaema!“

Läksime. Kui olime keeranud ümber nurga, näitas Peta mulle suurt inimhulka ja tähendas, et säääl näidataksegi, kuidas tuleb sellega ümber käia. Varsti olime jõudnud sinna lähedale ja siis võisin näha päris oma silmaga seda kummalist mängu. Et on ikka see ilma elu küll kena ja keeruline, mõtlesin endamisi. Preili tegi ühe keraga vigurit, pildus teist maha, kuid see keris ikka jälle uuesti pihku tagasi ega tahtnudki maha jääda. Loopis teist niiviisi mitu tundi, aga nähes, et kera ikka pörandale ei kuku, läks viimaks minema.

„Noh, kuidas sulle's nüüd see jo-jo ka meeldib?“ usutles mind sõber Peta.

„Käre küll,“ vastasin mina.

Aga oma südames mõtlesin, et mis ta ikka ära ei ole — üks lõnga ja aja raiskamine, muud midagi.

Kui olime veel veidi aega sest ilmaimest juttu puhunud, läksime ka minema ja esimesel põik-tänaval nurgal lahkusime teineteisest sügavate kummardustega.

„Ega kedagi, on teine päris kena mäng,“ mõtlesin endamisi. Kui jõuan koju, hakkam kohe proovima. Et minu ema on sukakuduja, siis võin valida, missuguse kera aga tahan. Nii võin saada viimati jo-jo meistriks ja kõik.

No teised olid jälle puha kodu, ei saanud ma lõngakera kätte ega kedagi. Pidin kannatlikult ootama, millal nad ükskord ometi toast lahkuvad. Viimaks ometi ema läks turule ja isa läks naabri poole. Mina asusin kohe kerade kallale, et kõige suurem välja valida, sest väiksega ei tahtnud jändamagi hakata. Preilil säääl kaupluse aknal oli see kera küll üsna väike, aga siiski lõin käega: naiste asi ja kõik, palju nad siis ikka jõuavad kanda. Mina aga olen ikka meesterahvas ja meestel peab see jo-jo kera olema ka ikka tublisti suurem ja raskem, et oleks ka tunda, mis käes on. Läksin siis õue, et oleks ka rohkem avarust või nii. Vaatasin siis ringi, et mõni ei juhtuks nägema, sest viimati naeravad veel välja, et vaat' kus mees: ise juba kümne-aastane, aga mängib veel lapsemängu.

Et ma soovil kedagi hingelist ei näinud, otsustasin siis viimaks päälle hakata. Ega pole aknal, et pean mängima oma ette ja nii kartlik olema, et pärast kukub

mõnele vaatajale pähe. Siin on ruumi maailm, võin mängida, kuidas aga ise tahan. Et siin tõesti avarust oli laialt, otsustasin hakata taeva poole mängima. Võtsin siis hoogu, sest mida kõvem hoog, eks seda kenamalt kukub siis mäng ka välja, ja viskasingi siis kera kõigest jõust taeva poole. Õnnetuseks aga unustasin lõnga otsast kinni võtmata, ja mõne sekundiga oligi kera kadunud mu silmist teispoole katust. Vaatasin siis veel tüki aega, suu ammuli, kerale jälle, aga mis läinud, see läinud.

Otsustasin siis viimaks järele joosta, et võiksin jälle uuesti päälle hakata, aga nagu sain mõne sammu joosta, kuulsin teispoole maja klaasi tirinat, vandumist ja appihüüdeid. Tohoh! mõtlesin siis, ega pole enam nalja, kui teispoole maja juba niisugune sõda käimas on. Võtsin siis nõuks nii, kuidas veel vähegi võib, ümber pöörduda ja tuppa kaduda. Et kes teab, ehk oli see minu jo-jo ja nii võivad asjad veel kehvasti minna, kui teada saavad, et mina see viskaja olin. Ja ema käest veel päälekauba kerade tänavale loopimise pärast. Lugesin lehte, kuna endal käisid külma ja sooja lained üle selja nagu raadio-saatja. Siiski püüdsin ennast koguda, nii kuidas suutsin, et mitte kohe määrgata lasta, kui isa tuleb.

Tuligi isa ja tegi kohe minuga juttu, et alati oled sa esimene mees igasugu kaklusi vaatamas, kuid nüüd loed aga rahulikult lehte ega teagi, mis väljas sünnib.

„Et mis säääl siis jälle lahti on?“ küsisin isalt, kuigi ise teadsin, et see oli ju minu jo-jo.

„Pidin parajasti tuppa tulema,“ rääkis isa edasi, „kui korraga kuulsin kisa. Keerasin ümber ja läksin jalamaid tänavale tagasi. Nägin kuidas üks mees tõstis maast lõngakera. („See oli siis minu jo-jo,“ mõtlesin endamisi.) Mees vaatas ringi, et kes pidi küll see viskaja olema, kes julges tema kõvakübarale niisuguse põõna panna. Nähes vastas-peremeest naeratavat, arvas ta selle viskajaks ning läkitas siis kera kõigest jõust sinna. Poemees sai õigel ajal maha küürutada, ning vuhisedes tormas kera kaupmehe kõrva juurest mööda klaasuksest sisse ja kaupmehe väikesele pojale pähe. Lapsel oli kohe nutuhõige lahti. Nüüd hakkas kaupmees kõvaga meest taga ajama, karjudes ise täiest kõrist, et võtke mõrtsukas kinni ja võtke mõrtsukas kinni. Kõvaga mees jälle jooksis ees ja karjus ka täiest kõrist ikka appi ja appi, kuuljad ning nägijad, mõrtsukas ajab mind taga. Inimesed jooksid majadest välja vaatama, mis sõda see tänaval peetakse, ega teinud muud kui naersid. Ja kui sõjapidajad kadusid lähema nurga taha, tulid ka mina tuppa,“ lõpetas isa oma kõneluse.

„Kena mäng see jo-jo ikka küll,“ mõtlesin endamisi, kui olin sest jutust veidi toibunud.

Õhtul julgesin jälle välja minna, kuid mitte tänavale, vaid õue, kus kõndisin niisama ja mõlgu-tasin mõttes jo-jo'd. Korraga kukkus miski hoovi päälle. Läksin vaatama ning leidsin jälle oma jo-jo palli, mille oli visanud vist kaupmees.

Jants.

Mu esimene seebikeetmine.

Kõik läks nii nagu soovisin ja korraldasin. Kõõgi Mahvi andis mulle seebikeetmiseks vana katkisekõrvaga paja, kuna Tikamäe kaupmehelt saadud pisikese vineerkastikese võtsin seebivormiks. Labida valmistasin ise lauatiikikesest. Rasva ja seebikivi jaoks hankisin prügi-kastist kaks vana kompevekipurki.

Oma vabrikuga paigutasin kõõki akna alla pingile. Laual selle jaoks juba kohta ei leidunud. Suurt vaeva ja palvete kulu nõudis, enne kui sai Mahvilt loa tarvitada pliidi nurgakest oma paja jaoks. Kõik onu nõuanded olin märkinud vihikusse ja kasutasin neid nüüd selle tähtsa töö juures.

Nende jaoks, kes soovivad ka seepi keeta, olen siin mõned märkmed ümber kirjutanud. Aga kes seda tööd teha ei taha, jätku see koht vahele.

„Esiteks tuleb seebikivi mõne nõu sees üles sulatada, näiteks klaaspurgis: $\frac{1}{4}$ kg seebikivi kohta 2 klaasi vett. Siis panna patta 1 kg seebirasva, $\frac{1}{4}$ kg päevalille õli ja $\frac{1}{4}$ kg lahustatud seebikivi vedelikust. Siis panna pada tulele ja sisu hoolega liigutada, et see kõrbema ei läheks. Kui rasv sulanud, vähendada tuld ja hoolitseda, et sisu keemisel pajast välja ei läheks.

Kõik peab muutuma lühikese ajaga meesarnaseks leemeks. Kui sisu hästi ei segune, lisada veidi vett (umbes $\frac{1}{2}$ klaasi) juure. Siis ühtelugu edasi liigutades valada vähehaaval segule juure ülejäänud seebikivi lahus, andes seebile võimalust iga juurevalamise korral keema hakata. Nüüd veel tublisti keeta, proovida seebiküpsust — ja kui see küllaldane, lisades juure soola, et seep soobast eralduks. Valmiskeenud

seep ei näi lusikaga tõstmisel ja valamisel enam meetaolisena, vaid teralisena, nagu kruubisupp. Nüüd jääb vaid pada tulelt ära tõsta, lasta keedisel ära jahtuda ja panna seep vormidesse.“

Nii kõlavad märkused seebikeetmise kohta minu vihus.

Ja ühel ilusal hommikul alustas minu seebivabrik tegevust koduköögis, padade ja kastrulite naabruses, kus kees hommikusöök pererahvale.

See naabus oli liigagi lähedane ja väga tülikas. Segasin ühtelugu labidaga oma seebipaja sisemust, teises käes raamatut hoides ja seda lugedes. Sellest tuligi, et äärepeält oleksin pistnud oma seebisegamise labida supikatlasse. Õnneks märkasid õigel ajal oma eksitust, ja häda ei sünninud mingisugust.

Alguses läks kõik hästi. Rasv sulas suurepäraselt ja varsti ei olnud võimalik enam märgata paja sisu üksikuid tükke, kõik segunes kokku ilusaks kollaseks seebivedelikuks. Kehv oli ainult see, et kogu see kupatis kippus kangesti paja põhja kõrbema. Rohkem tuli kraapida kul liigutada.

Aga siis tulid palju hullemad

asjad. Märkasin, et seebihulk pajas nagu kasvama hakkas, seda sai ikka rohkem ja rohkem. Alguses oli seebivedelikku pajas ainult üks kolmandik paja mahust, siis tõusis see poole päälle ja viimaks tõusis paja sisu ähvardavalt kõrgele kuni ülemise ääreni. Just nagu hiidlase supikeetmine: vähe oli, palju sai! Seebipinnale ilmusid vullid, nad tekkisid ja lõhkesid ning auru paiskus neist nagu väikestest kraateritest.

Tuli raamat abiks võtta, säält lugesin: „...kui rasv sulanud ja seebikiviga segunenud, tuleb tuld vähendada, muidu läheb kogu katla täis kraami kergesti üle ääre...“ Olin juba unustanud selle näpunäite. Mis nüüd teha? Puid pliidi alt välja kiskuda on ju võimatu. Võtta pada tulelt? Kuid see oli juba hilja: auru ja särtsumist, praksumist ja särinat ning vänget suitsu olid korraga kõik kohad täis!

Ei maksa enam rääkidagi, mis pärast sündis. Täheandan ainult nii palju, et ma mitu päeva enam Mahviga ei kõnelnud.

Õige küll, isa oli kangesti minu nõus ja trööstis mind. Ta rääkis mul juhtumist, mis onu Kaarliga oli sünninud. Temal

Noorte õhuajandus

Lennuajalugu.

Kõigile on tuntud muinasjutt „lendavast vaibast“, millele istudes võis soovi järele lennata üle mägede, järvede, merede jne. kuni jõuti muinasmaale.

Samuti on säilinud jutustis

MUISTSEST HIINAST, milles seletatakse, et kuulus hiinlane Hike-Tse oma soovi kohaselt võis rännata pilvedes, kuna põhja-germaanlaste müüt räägib imesepast Vilandist, kes oma venna Ehiiliga tegid sarnased tiivad, millega võis lennata eriti hästi vastu tuult; kuid ükskord kui imesepa vend tõusis vastu tuult kõrgele õhku ja tahtis maanduda allatuult, kukkus ta ühes tiivadega maha ja sai surma.

Peaaegu samasugune lugu juhtus slaavilase Tugarin-Smejevtschik-noorega, nagu pajatab slaavi müüt. Kiievi linna ligiduses Dnjeperi jõe ääres tõusis ta lendu taeva poole paberist tiivadega, kuid jumal saatis pilve rahe ja vihmaga, mis tegi märjaks Tugarini paberist tiivad, need ligunesid ja julge lendur kukkus maha.

Ka ajaloo kõigile tuntud

ALEKSANDER SUURE lendamiskatseist jutustavad ajalookirjutajad järgmist:

„Mina heitsin alla Euroopa ja Aasia, Vana-Egüptuse ja India, lõuna, õhtu, hommiku ja põhja;

taltsutasin palju suuri riike, olen läbi käinud kõik maa äärest ääreni, nüüd heidan alla ka õhu“, öelnud ühel päeval Aleksander Suur.

Uhke maailmavõitja käskinud sõjameestel valmistada puuri; puuri külge, millesse ta ise läks, lasknud köidikutega siduda neliteistkümmend tugevat mägikulli. Siis võtnud Aleksander kaks piiki, mis olnud pikemad kui kullide köidikud, torganud piikide otsa verised lihaticid ja tõstnud mõlema käega piigid üles nii kõrgele, et kullid ei küündinud lihani. Kullid, isunedes liha järele, tõusid lendu ja tõstsid maailmavõitja Makedoonlase õhku imestava rahva silmade all.

Sarnaselt olla lennanud ka

PERSIA KUNINGAS KAIKAOS

ja Egüptuse valitseja Hariak ning Paabeli muinasloo järele lennanud sääline vägimees Etnan 2000 aastat enne Kristuse sündimist kullide abil kuu päale.

IV sajandil enne Kristuse sündimist kreeka filosoofil ja matemaatikul Archidil Tarendist läks korda ehitada mehaaniliselt töötavat lennuk-tuid, milline võis tõusta õhku ja püsida saäl veidi aega. Eelkõneldud lennuk-tui olemasolu tõendavad veel mitmed vanad ajalookirjutajad vana

ebaõnnestusi. Raskused ja ebaõnnestumised teevad just inimese sitkeks ja vastupidavaks. Mitte meelt heita — julgelt edasi!

Isa rahustamine mõjus minusse tublisti ning ma otsustasin teha veel ühe katse.

Lõpp hääl, kõik hääl.

Seekord läks kõik hästi. Seebikatelt ma ei pannud enam pliidi keskele, vaid veerele, kus ei olnud nii suurt kuumust. Kogu töökava teadsin nüüd pääst, raamatu panin hoopis ära lauale, et ta mind ei segaks.

Seebikeedis tuli suurepäraselt. Ma põletasin isegi sõrmed ja keele selle proovimisel. Aga mis tähendab üks põletatud keel õnnestunud seebikeetmise puhul?

Ja viimaks tekkisidki sõrmede vahele niisugused kenad niidisabakesed, nagu nad olema peavad ühel hääl, hästivahtaval seebil. Proovisin siis veel sula seepi klaasile tilgutada: ka tilgad angusid siin ilusaks nagu vaha.

Elagu teadus, seep on valmis! Jäi järele eraldada seep soobast ja panna vormidesse hanguma ning kuivama. Ka see töö läks ootamata hästi.

Kuivama pandud seebid katsin päält riidetükiga, nii nagu onu oli õpetanud: et kuivamine toimuks pikkamisi ja seep seega tuleks parem. Kuid mulle see hästi ei meeldinud: oli kange rutt proovida oma uut ja värsket saadust.

Ei läbenud oodata seebi lõplikku kuivamist. Veel poolsoojalt löikasin tüki seepi välja ja jooksin pesukausi juure käsi pesema. Kas teate nüüd! Vahtu tuli kui pilve! Kõik äpardused ja vaev ununesid. Töö kordaminek kroonis töö tegijat. Olgugi et seep oli veidi kange seebikivist, ja pehmeõitu, — oli ta siiski seep, ja päälegi mu oma vabriku saadus.

Elagu seep ja keemia! Elagu kodumaa saaduste tarvitamine ja kodumaa seebivabrikud puhutuse, tervise ning ilu teenistuses!

G. Pöldmann.

rooma ajast. Nende oletuste järele oli lennuk-tui täidetud „aura spiritus’iga“, mille tõttu ta võis sujuvalt õhku tõusta ja laskuda.

66. aastal e. Kr. Siimon Volhv lendas õnnelikult ühelt majakatuselt teisele, kuid varsti ühel õnnetul lennul murdis oma jalaluud ja pidi loobuma lendamisest.

Sajandid hiljem keegi sara-tseenlane, kes teotses nõidumise-ga, lendas tiivadega paju ot-sast alla, kuid ohverdas sellele julgele lennule oma sääreluud.

Sama lugu juhtus XI sajandil p. Kr. inglise benediktiini munga Oliver Malmsberiga, kes Daedaluse eeskujul valmistas endale tiivad ja lendas nendega tornist alla. Ta ei saanud küll surma, kuid vigastas jalad.

XV aastasajal, kuulduste järele, keegi tol ajal tuntud matemaatik sakslane Johann Müller olla valmistanud raudse kulli, niisugune olla lennanud 500 sammu ja siis pöörnud tagasi väljalennu kohale.

Sarnaste unistustega, mis räägik-fakse müütides, elas maailm pea viimase ajani, kuigi jä-

relejätmalt katsuti leida võimalusi, kuidas lennata. Ainult XV sajandi lõpus, kui kuulus maalikunstnik

LEONARDO DA VINCI

püüdis teaduslikult lahendada inimese lendamise võimalusi oma suurearvulistes joonistustes ja käsikirjades — leidis inimkond tee, mis sihis tuli arendada lendamist, et lahendada seda rasket küsimust. Kuid seks kulus palju aega, püsivust ning vaeva, kuni võidi lennata dünaamilistel alustel, see on: lennata aparaadiga, mis raskem õhust ja liigub mehaanilise jõuandjaga. Viimane leidis kuulub käesoleva sajandi algusse.

Staatiline lend, s. o. lend ainetel abil, mis õhust kergemad, on teostatud XVIII sajandil.

Lendamise küsimuse lahendamist takistas suuresti ka kesk-aegne ristiusk, mis vaatas lendamise katsetele väga vaenulikult, nähes selles ühendust kuradiga, ning karistas lendajaid kui nõide, põletades neid tuleriidal.

Tiivad.

Romaan lendurite elust maailmasõjas.

John oli üliõpilane. Kuid isa, kes oli samas ülikoolis kunstiajaloo professor, polnud sugugi kindel selles, et ülikool oli Johnile õigeks kohaks. Õigusele au andes peab tähendama, et John polnud õppimises kuigi edukas. Eriti oli see maksev selliste teaduste suhtes, nagu õigusteadus, majandusteadus, ajalugu ja kirjandus. Isa seletas emale, et John on tubli poiss, kuid õppimisest ei saa asja.

Johni huvi oli suunitud hoopis teisale. Ta armastas raketusteadust ja tegelikku füüsilist tööd. Kiirust arendavad mehaanilised vahendid olid tema lemmikud.

Johnsoni elamus polnud ühtegi eset, mis poleks töötanud korralikult, või mille kordaseadmiseks Johnil poleks jätkunud teadmisi ja oskusi. Ei töötanud välisukse lukk, siis oli John tööriistade ja õlikannuga kohal, ajaviimatult siblisid käed luku kallal ja varsti oli see jälle korras. Majas polnud ühtki kriuksuvat akna ega ukse hinge, ühtki valeühendust elektrivalgustuse sisseseades, ei ühtki korraldatud töötavat mehanismi. Kõik oli korraldatud Johni vilunud kätega.

Ja millised käed olid Johnil. Pikad, sirged, kuid tugevad sõrmed, hästi hooldatud küün-tega. Need olid käed, mis määratud auto juhtrooli, õigemini lennuki juhiste käsitamiseks.

John armastas kiirust. See väljendus kogu ta olemises ja tegevuses. Ta niitis käsimasina rohtu isa aias sellise hooga, et rohi aina tuiskas, moodustades roheline pilve, mille sees polnud Johni ennast nähagi.

Kui iga laupäeva hommikul

John poonis põrandaid, siis tantsis hari ta käes selliselt, et emal hakkas kahju tammepuust parketist. Poleks Johni poonitud põrandad alati läikinud peeglina, oleks ema kindlasti palganud teenija, olgugi et viimasel oleks kulunud selleks tööks vähemalt pool päeva. John oli aga oma tööga alati valmis pooleteise tunniga ja päälegi oli töö tehtud puhtalt ja asjatundlikult.

Poisikesena omas John kiiremad ratas-uisud tänaval, kiireima kelgu lumemäel. Keegi ümbruskonna poistest ei suutnud võistelda temaga jalgrattal kihutamises. Isal käisid küllamad judinad üle selja, kui ta ainult mõtles sellele, millise kiirusega võiks küll John kihutada autos, kui selline oleks tema käsutuses.

Ja nüüd oli Johnil oma auto. Isa hirmuks, ema ahastuseks ja Mary rõõmuks John asus suurima tõsidusega ja ettevõtlikkusega auto ümberehitamisele.

Kuid spordiauto kujundamine võidusõiduautoks polegi nii lihtis ülesanne, nagu see esialgu paistab. Tõsi, kere eraldub shassist hõlpsalt: on vaid eraldada umbes kaheksa polti ja mõned üksikud kõvendused. Kuid siis alles tekivad raskused. Kõigepäält, sportauto on liiga kõrge ja ka kerge selleks, et suurte kiiruste juures püsida teel. Soovides arendada kiirust üle 40 miili tunnis ja hoiduda tagumiste rataste libistamisest, tuleb shassi lasta madalamale. Teiseks tuleb esimene telg asetada mõne tolli võrra ettepoole ja muuta mootori kinnitused raamile.

Missuguseil põhimõttel töötab raadio?

Ühe eelmise „Õpilaslehe“ numbris, kus jutustasin, kuidas väikseks ühiskond „ringhäälingut“ tegin, kirjeldasin ka veidikese raadio põhimõtetest, kuid nüüd vaatame noid asju täpsemalt.

Nagu lugejad teavad, ümbritseb meid igalt poolt õhk, mida me sisse hingame, mis oma voogamisega moodustab tuule jne. Ka on õhk helide kandjaks; kui näiteks mingi muusikariista keel võngub, paneb ta võnkuma ka lähedal oleva õhu ja tekitab niinimetatud

HÄÄLELAINeid.

Inimene tekitab rääkides ja lauldes ka häälelaineid — rääkimise juures tungib õhk pinguli olevate häälepaelte vahelt läbi ja paneb need võnkuma ning häälepaelad panevad omakorda võnkuma jällegi õhu — tekitades seega õhuvõnkeid ehk häälelaineid. Viimased levivad kaunis kiiresti edasi — 333 meetrit ühes sekundis; see on umbes niisama suur kiirus kui püssikuuli lendamis-kiirus. Kui häälelained meie kõrva satuvad, kuuleme hääli — tugevaid ja nõrku, kõrgeid ja madalaid — selliseid, milliseid neid mingi muusikariist, või muu helidetekitaja sünnitab. Lühidalt kokkuvõttes võime öelda: õhk on helide edasikandja; ükskõik missugust me kuuleme, ikka teame, et kuskil on tekitatud õhuvõnkeid, mis meie kõrvani jõudes tekitavad meis kuulmistunde. Kui õhuvõnked on tugevad, kuuleme ka tugevaid hääli, aga kui helide-tekitaja on meist väga kaugel, või sünnitab ta nõrku õhuvõnkeid, kuuleme ka tasaseid hääli.

Teadusemeeste arvates ei ümbritse meid ainult õhk, vaid veel üks teine aine, mis on ka kõige kergemaist gaasidest veel palju hõredam ja kergem — niivõrd hõre ja kergekaaluline, et selle olemasolu mingisuguste mõõtaparatuuride ega kaaludega ei saa kindlaks teha. Seda arvatavat, lõpmata kerget ainet nimetatakse eetriks. Õhk ümbritseb maakera ainult mõnesaja kilomeetri paksuse katte-na, kuid

EETRIT

leidub kõikjal; sellega on täidetud terve maailmaruum; kõik planeedid ja kinnistähed ujuvad eetris nagu rosinad ja ploomid kompotis. Mitte üksi kõik tühjus pole täidetud eetriga, vaid eetri on ka selle hõreduse tõttu sellistes kindlates ainetes, kus meie arvates ei saaks midagi olla; näiteks klaasis, portselanis, puus, isegi metallides jne. on eetri — eetri osakesed on pugenud kindel keha aine osakeste vahele. Nagu juba tähendasin, ei saa eetri olemasolu ka kõige tundliku

mate mõõtriistade ja kaalude abil kindlaks teha, kuid küll võime eetri olemasolu kindlaks teha eetrivõnkumiste kaudu. Eetrit ennast me ei näe, kuid eetri võnkumisi, eetrilaineid võime näha ja tunda. See tundub küll ehk imelik, kuid on õige.

Nüüd vaatame, millised on eetrilained ehk eetrivõnked, sest eeter võib võnkuda täpilt samuti kui õhk; õhuvõnked kandsid edasi heliseid, kuid eetrivõnked kannavad ühest kohast teise valgust, soojust ja elektrilaine-tusi.

Kui näeme kuski mõnd valguseallikat, näiteks tänavlater-nat, võib tekkida küsimus: kuidas me näeme seda laternat? Ent asi on nii: hõõguvad kehad, näiteks elektrilambi hõõgtraat, küünlaleek jne. tekitavad eetrilaineid, mis levivad väga suure kiirusega edasi ja mis meie silmi mõjutades tekitavad nägemisetunde. Eetrilained, mis valgust kannavad, nimetatakse valguselaine-teks. Kuid päälle valguselaine-tele tekitavad ehk kiirgavad kõik hõõguvad ained veel teistsuguseid eetrivõnkeid, nimelt soojuselaineid, mis meie nahka mõjutades tekitavad soojusetunde.

Juhtmeis voolav elektrivool, mis pole ühtlase tugevusega, vaid mille tugevus kiiresti võngub, tekitab veel kolmandat liiki eetrilaineid ja nimelt elektrilaineid ehk niinimetatud

RAADIOLAINeid.

Nüüd võib tekkida küsimus: mis vahe on valguse-, soojuse- ja elektrilainete vahel, kuna nad ometi kõik on eetrilained? Vahe seisab sageduses. Kui eeter väga kiiresti võngub, kui üks laine teisele õige lühikese ajavahemiku järele järgneb, näeme valgust; kui eeter aeglasemalt võngub, väiksema sagedusega võnked üksteisele järgnevad, tunneme soojust ning soojuselaineist veel aeglasema sagedusega eetrivõnked on elektrilained.

Eeter on õhust lõpmatult kergem ja eetrilained levivad palju kiiremini kui õhulained. Nagu eespool öeldud, on helilainete liikumiskiirus 333 meetrit ühes sekundis, kuid niihästi valguse-, soojuse-, kui ka elektrilained levivad nende tekitamiskohast eemale kiirusega, mis on 300.000 kilomeetrit ühes sekundis! See on juba suurem, kui „ahvikiirus“!

Päike, mis alaliselt eetrilaineid kiirgab valguse- ja soojuselainete näol, asub meie maakera-st väga kaugel — umbes 140 miljonit kilomeetrit. Valgusekiirte (valguse lainetelt) nõuab selle tee läbistamine aega umbes 8 minutit ainult; kui päikesel midagi sünnib, näeme

Meie vajame kehaliselt ning vaimliselt tugevaid noori, eriti sellepärast, et rahva tervislik seisukord on järjest halvenenud, kuid rahva tervis on siiski üks kandvamaid riigi alustugesid.

Iga noor inimene peab hoolitsema oma keha eest, ta peab „teritama“ oma keha, et end vabastada kehalisest puudusest, mis takistavad edukat edasijõudmist.

POISID, SPORTIMA!

Teie, noored sõbrad, olete kindlasti kõik näinud, kuidas „suured spordimehed“ spordiväljal harjutades või võistlustel jätavad teile kauaks meele palju omapäraseid kombeid ja liigutusi. Mäletate, kuidas hüppemeister Ever või kümnevõistleja Klumberg hambaid kiristades saavutasid ikkagi selle margi, mis tulema pidi, oli see siis kas või isegi eesti rekord.

Või nägite kui Lossmann nagu masin ühtlase tugeva tempoga tund aega kilomeetreid seljataha jättis; või nägite, kui Nurmi oma veetleva sammuga ringe tegi, ikka ja ikka tempot lisades ja teised kaugele maha jättis, või kui omad mehed Tartu, Pärnu või Narva keskmaamehed tõsistena starti asusid ja päris kütkestava taktika arendasid, mis tavaliselt lõppes ikkagi üllatava lõppspurdiga; või kui Sule palus üht poissi, et näita, ma kat-sun ka, kas selle vardaga visata oskan, — poiss ütleb „no üks kord võite visata, ega see nii lihtne ole, viskate katki.“ No Sule proovib, kuid nagu kogemata kukkus oda 60 meetri piirile... ja Sule kadus poiste silmist...

Huvitavad mehed need sport-lased!

seda juba kaheksa minuti pärast. Aga kui keegi oleks päikesel (nii kanged meest küll ei leidu, sest päikesel oleva hirmsa kuumuse käes sulab kõik silmapilkselt) ja säält nii tugevasti pasundaks, et oleks maakerale kuuldav, jõuaksid need helid siia alles mitme aasta pärast. Nii suur on heli- ja eetrilainete levimiskiiruse vahe.

Aga — mis on õhul, eetril ning igasugustel lainetel ehk võngedel tegemist raadioga, sest lubasin jutustada ju raadio põhimõtteist? Vaat sellest kirjutatan järgmises „Õpilaslehes“. Ühe osa eetrilainetega, nimelt valguse- ja soojuselainetega me enam tegemist ei tee, kuid seda rohkem elektrilainete ehk radiolainetega, sest need on selleks imeteguriks, mis kannavad igasuguseid hääli, isegi pilte ja kinofilme tuhandete kilomeetrite kaugusele. Kuidas see kõik sünnib, kuidas on ehitatud harilikud raadioaparaadid, kuidas on ehitatud pildiraadio ja kaugenägemisaparaadid, selle kõigega tutvume ajajooksul. E. D.

Nüüd, noored, ütlege, teid huvitab kindlasti see asi ja eks ole teil küllaltki huvi olnud ka ise proovida sarnast grimassi teha, nagu seda tegi Sule või Feldmann; kui ära tõukas, või niisugust nõksu proovida järele, nagu seda Rahn kauguses näitas...

„Õpilaslehe“ veerud pole teile sellest asjast veel midagi pajatanud, ja ärge arvakegi, et ta nüüd hakkab teile õpetama, kuidas ka saada niisuguste kste meesteks, kes Eesti nime välismaalgi küllalt lausuma pannud — ei — seda saavutate hiljem ise, kui teil seks tahtmist, kuid „Õpilasleht“ tahab teile kõnelda millestki — huvitava mäst, et ergutada teid kõiki sportima

MÄNGIDES,

s. o. mänglevalt kerge vaevaga kätte saama palju, palju väärtuslikku.

Ja teadke, sellest hakkab teile pajatama üks niisugustest poiste sõpradest, kes juba omal nahal kõik läbi proovinud, millest eespool juttu oli

JA NÜÜD TEAB, MIS ÜTELDA TEILE.

Nii siis, algame kohe järgmise numbriga pihta oma spordi osa sisukama küljega.

Veel teadke aga, noored, et kõik küsimused ja nõuküsimised spordi alalt leiavad asjatundlikku vastamist või koguni lähemat käsitamist.

Noored, ühiselt loome selle nurga „Õpilaslehes“

VAHVAMA!

RAADIONALJA.

Väike poisu keerutab raadio-aparaadi nuppe ja pärib isalt: „Isa, mis selle numbri kohalt tuleb?“

„Stokholm.“

„Ja mis siit tuleb?“

„Rooma.“

„Aga mis kaheksakümne päält tuleb?“

„Viin.“

„Aga mis siis saab, kui saja päälle keerata?“

„Sinule vastu kõrvu!“

See oli kaksikümne aastat tagasi (praegusel ajal nii rumalaid poisse ja isasid ei ole). Isa ja poeg sõidavad esimest korda raudteel. Pojukene vahib hoolega aknast välja ja küsib viimaks:

„Isa, mis jaoks need traadid raudtee ääres?“

„Need on telegraafi traadid.“

„Aga mis jaoks teisel pool raudteed niisuguseid traate pole?“

„Hm... noh, teine raudtee äär on traadita telegraafi jaoks!“

E. D.

Käsitöö nurk.

Natuke savitööd.

Käsitöö-tunnis oleme savist vorminud hulga ilusaid asjakesi: kanu ja tibukesi tikkjalgedega, jänku, lehma, hobuse, koera, kassi. Aedviljadest õunu ja marju. Siis veel terve pesakonna seeni. Marjad ja seenekübarad värvisime äraagi veel. Ja siis tulid nii uhked asjad, et pane või näitusele.

Minu lausanaaber Järveots aga võttis kätte ja hakkas savikruusi meisterdama. Uuris ja katsus meie joogikruusi enne põhjalikult läbi. Siis asus tööle.

Võttis tüki savi (see oli juba tihedaks sõtkutud), asetab lauale ja rullis õhukeseks, nii nagu pildil näeme.

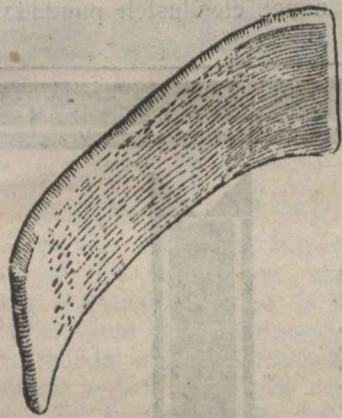
rullis õhukeseks. Siis vormis kruusi kõrva.

Põhja ja kõrva kleepis toru külge, ja oligi kruus valmis.

Õpetajagi vaatas, et näe, millega see Järveots hakkama ei saa. Ja ütles veel, et kui ta seest ära vaadata ja ahjus kõvaks põletada, siis peab vett nagu iga teinegi kruus. Savitööstuse ja eriti aga vaapamise kohta soovitas kooli raamatukogust lugeda „Vikerkaar“ IV köitest „100.000 miks?“ ja raam. „Tuli ja rattad“ I teine päätükk „Ürginimese lõkke ääres“.

Selle õhukese saviplaadi ta painutas toruks, servad kleepis sõrmede abil kokku. Kruusi põhja jaoks võttis vähema tüki savi ja

Kroonika.

Viljandi skautlike org-ide nõupidamine.

Kõigi Viljandis olevate skautlike organisatsioonide, s. o. noorkotkaste, noorseppade, skautide ja kodutütardes esindajad olid kogunenud 10. novembril N. K. Sakalamaa maleva ruumesse ühiseks nõupidamiseks, et kaaluda mainitud nelja organi edaspidise koostöö võimalusi ja sõprussuhete küsimust tulevikus.

Selle tänuväärne idee algatajaks oli Noorte Kotkaste Sakalamaa maleva instruktor mag. V. Pirsko, kes lühikeses kõnes selgitas praegust olukorda Viljandis. Teadmata, milliseist põhjuseist tingituna, et ühelt poolt noorkotkad ja teiselt noorsepad ja skautid ei suhtu paralleelorgi liikmeskonnasse ja juhtidesse säärase häätahtlikkusega, nagu nõuavad seda nende säädused ja kõrged ideaalid. Õeldakse üksteise arvel teravusi, kistakse noori n. õ. parteilisse võitlusse, kusjuures tarvitatakse lubamatuid vahendeid oma vastaste ületrumpamiseks. Säärane olukord oli noortele enim kahjulik kui kasulik.

Kõnele järgnesid vaidlused, mis kujunesid väga tormiliseks. Kaalutakse ka ühinemise küsimust, kuid sellest ei tule midagi välja, nagu ette arvata. Kui asutakse sõpruslepingu küsimuse juure, et kas see on kõigile vastuvõetav, siis tõusid kõigi päälükete käed ja keegi noorsepp hüüdis: „Olgu see pühalikuks vandeks!“

Ühise tegevuse korraldamiseks valiti komisjon, kuhu iga organisatsioon saadab 4 esindajat. Sel teel tahetakse korraldada üheskoos Vabaduspäeva, laagreid, tutvumisõhtuid jne. Seega oli lahendatud Viljandis yalitsev pinev olukord ja iga organisatsioon võib asuda oma kõrgeattele tööle.

Ar-Al.

Noorkotkaste Viljandi mk. tegevusest.

Sakalamaa Noorkotkaste Viljandi malevkonna korraldusel on praegu käimas salgapääliku kursused, mille lõpetanu saab vastava tunnistise, ja ainult selle omanikud võivad lasta valida end järgmisel aastal kohtadele, et vältida asjatundmatute juhtide ebaproduktiivset tööd. Pääle selle tuleb täienduskursus rühmapäälikuile. Kursusel lektoriks on mag. Pirsko ja pedagooge.

Neil päevil algas „Hirve“ rühma korraldusel esperanto-kursus, millest võtavad osa 15 noorkotkast. Kursust juhatab tšeh-meetodi järele I. Naber.

Hülgepoegade kari

Lääne Skautide Maleva juure. See uus rühm on mõeldud ettevalmistuseks 8—13-aastastele poistele, kes vanemaks saades soovivad astuda meripoegade rühma. Karja juhiks on Joh. Lepp, kelle poole tuleb pöörduda hülgepojaks astumise sooviavaldusega.

Noorte puhkpillide orkester Rakveres.

Noorkotkaste Rakvere I malevkond asutab endale puhkpillide orkestri. Orkestri juhiks on malevkonna juhatuse poolt määratud teise rühma kotkas õp. Arro. Orkester saab tarvitada kohaliku kaitseliidu orkestri reservpille. Asja vastu tuntakse elavat huvi.

Eksitav viga.

Meie lehe eelmises numbris Vaike Ramm'o leinakuulutuses oli eksitav viga. Nimelt pidi olema allkirjana: Adavere 6 kl. algkooli õpetajad ja õpilased, kuid kuulutuse teksti talituses telefoni teel vastuvõttes juhtus häälikute kõla sarnaduse tõttu teksti „Adavere“ asemel „Abavere“.

Eksitust palume lahkesti vabandada.

— — ○ — —	Mida tulepurskav mägi välja ajab.
— — ○ — —	Mitte neiu.
— — ○ — —	Korraldatakse tähtsamate sündmuste puhul.
— — ○ — —	LIII.
— — ○ — —	Värv.
— — ○ — —	Naisteraiva nimi.
— — ○ — —	Kuhu vilkase hobused.
— — ○ — —	Hää lõhn.
— — ○ — —	Itaalia linn (om. hääne).
— — ○ — —	Siunatakse siis, kui söök ei ole hästi.
— — ○ — —	Kangelaolu.
— — ○ — —	Asub Peipsi kaldal, Kodavere lähedal.
— — ○ — —	Asi, mis ei ole teistega kooskõlas.
— — ○ — —	Muameedlaste usu nimetus.

1) Kui kriipsude ja sõõride asemele paigutada tähed ja kui neist koosnevad sõnad on õieti valitud, annavad sõnade keskmised tähed sõõrides ähe tuntud mõistatusi.

2) Pääleselle sõnade esimesed tähed asetada ruutudesse nii, et need annavad ählat alla lugedes linna nimetuse Dnjepr'i jõe ääres.

Harjutus-mõistatus nr. 2 lahendis.

(Mõistatus ilmus selle lehe 4. nril.)

Koidula
Kunder
Eisen
Kuhlbars
Tamm
Kitberg
Wilde
Hermann
Tuglas
Ridala

imed“, „Pühal maal“, „Liljenkroni kodumaa“, „Charlotte Löwensköld“, „Kuninganna Kungahällast“, „Härna Arne varandus“, „Nils Holgerssoni reis metshanedega“, „Kindrali sõrmus“, „Kivi Rottna järves“, „Soosauniku tütar“, „Hüljatu“ jt. — Neist on mitmed ilmunud eesti keeles.

21. nov.: Voltaire'i 238. sünnipäev.

Voltaire (kodaniku nimega François Marie Arouet), prantsuse kirjanik, ajaloolane ja mõtetealane, sünd. 21. nov. 1694 Pariisis, elas lühemat aega Friedrich Suure õukonnas, viibis elu lõpu poole peamiselt oma mõisas Ferney's; suri 30. mail 1778. Mängis omal ajal tähtsat osa oma isikuga ja rohkearvuliste teostega prantsuse kiriklikus, riiklikus ja kirjanduslikus elus ja valmistas ses mõttes teataval määral ette prantsuse revolutsiooni. On kirjutanud tragöödiad („Zaire“, „Mahomet“, „Tancrède“), romaane („Candide“, „Zadig“), eepoode („Henriade“), satiirilisi eepoode („Pucelle d'Orleans“), filosoofilisi ja ajaloolisi teoseid. Eesti keeles on ilmunud romaan „Candide“.

22. nov.: Aug. Weizenberg'i 11. surmapäev.

August Ludwig Weizenberg, eesti kujur, sünd. 6. apr. 1837 Erastvere v. Võrumaal, õppis alul tislari tööd, mööbli nikerdust kodu läheduses ja Berliinis, siis modelleerimist ja joonistamist Berliini akadeemias, modelleerimist Peterburi, Berliini ja Müncheneri kunstiakadeemias; töötas Viinis, Roomas, Peterburis ja jälle Roomas, lõppeks Tallinnas, kus suri 22. nov. 1921; maetud Tartu-Maarja surnuaiale. — A. W. produktioon on suur, kuid ta ei suutnud siiski tõusta esmajärguliste kujurite tasemele, peamiselt küll seetõttu, et ta oma idealiseeriva Rooma langusjargu klassitsistlik-romantilise käsitlusmeetodiga ei osanud tabada valitsevat kunstilist maitset, mis nõudis elulisemat, realistlikku, aktuaalset joont; jaoti takistas Weizenberg'i tõusu ta ebataktiline ülesastumine kunsti-juhtide vastu. Eestis leidub suuremal arvul W. töid Tallinna Kunstimuseumis. Weizenberg on loonud teoseid maailmakir-

20. nov.: L. Tolstoi 22. surmapäev, S. Lagerlöf'i 74. sünnipäev.

Krahv Leo Tolstoi, vene kirjanik, sündis 9. sept. 1828. a. Tuula kubermangus, käis Kaasani ülikoolis, oli ohvitseriks, suurema osa elueast veetis aga oma mõisas Jasnaja Poljaanas; suri 20. nov. 1910 Astapovo raudteejaamas Lõuna-Venes. — Leo Tolstoi on suuremaid vene kirjanikke, kelle kuulsus ulatab üle terve haritud maailma. Ühtlasi on ta usulis- ja sotsiaal-poliitiline kirjanik, kes mitte ükski sõnadega, vaid ka tegudega on propageerinud oma õpetust. Ta on kirjutanud väga palju, muuseas suuri romaane („Sõda ja rahu“, „Anna Kareenina“, „Ülestõusmine“), lühemaid jutte („Loll Ivan“, „Ivan Iljitši surm“, „Jumal ei ole väes, vaid tões“), draamasid („Pimeduse võimus“, „Elav laip“), memuaare ja rohkel arvul usulis-filosoofilisi ja sotsiaalpoliitilisi arutlusi. Eesti keeles on ilmunud peaaegu kõik tema tähtsamad tööd.

Selma Lagerlöf, rootsi kirjanik, sünd. 20. nov. 1858 Märbackagardis, oli õpetajannaks 1885—95 Landskronas, pärast seda vabakirjanik; Nobeli auhinna omanik, rootsi akadeemia ja prantsuse aulegioni liige. — On kirjutanud kuni käesoleva ajani rohkearvuliselt romaane ja jutustusi, nagu „Gösta Berling“, „Jerusalem“, „Legendid Kristusest“, „Vastkristlase

fanduse ainetel („Hamlet“, „Ophelia“, „Lady Macbeth“ jt.), piibli ainetel („Kristus“, „Barrabas“, „Aadam“, „Eeva“ jt.), eesti mütoloogia ainetel („Koit“, „Hämarik“, „Vane muine“, „Linda“, „Kalevipoeg“), allegoorilisi kujutlusi („Roma“, „Russia“, „Estonia“, „Ideaal“, „Reaal“ jt.), portree-büste ja hauamonumente.

25. nov.: Lope de Vega 370. sünnipäev.

Lope Felix de Vega Carpio, hispaania kirjanik, sünd. 25. nov. 1562 Madridis, suri säälsamas 27. aug. 1635. Lope de Vega on hispaania draamakirjanduse ja hispaania rahvusteatri põhjendaja; on kirjutanud üle 1500 draamateose, jutustise, romaani, epistli ja lüüriiliste teoste kogu.

26. nov.: K. Leetberg'i 65 sünnipäev ja A. Mickiewicz'i 77. surmapäev.

Kaarel Leetberg, eesti keeleteadlane, sünd. 26. nov. 1867 Armi mõisas Vihula v. Virumaal, lõpetas Tartu ülikooli keeleteaduskonna, olnud õpetajaks Peterburis ja Rakveres. Avaldanud artikleid ja brošüüre eesti keele kohta ja koostanud kaks eesti keele grammatikat. Ta eriskummalised seisukohad eesti keeleõpetuse suhtes ei ole leidnud tuldust tunnustamist.

Adam Mickiewicz (loe: Mitskievitš), poola kirjanik, sündis 24. dets. 1798 Zaoscie's (Leedu-maal); poliitiliselt kahtlustatud, elas maapaos Sise-Venemaal ja välismaal; lühemat aega slaavi kirjanduse professoriks Pariisi kolledžis (College de France); suri 26. nov. 1855 Konstantinoopolis. On avaldanud luuleteoseid („Konrad Wallenrod“, „Dziady“, „Pan Tadeusz“), sonette, ballaade jne. ja kirjutisi slaavi kirjandusloost.

Õpilaste ja lasteetendused Tartus kino „Centralis“.

Kinoteater „Central“ Tartus hakkab järjekindlalt igal laupäeval ja pühapäeval korraldama noorsoo-etendusi, missuguste eeskava on valitud eriti huvitav ja põnev noorte jaoks.

Sarnased kinoetendused, noorsoole valitud eeskavaga, on noorsoo poolt senini elavat poolehoidu võitnud, sest need on ju ka ainukesed, kus püütakse midagi just õppiva noorsoo tarvis pakkuda.

Noorsoo etenduste algus on laupäeval kell 1/23 ja pühapäeval kell 11 hommikul.

Edaspidi võivad õpilased juba reede õhtul „Õpilastelehes“ ilmuva kuulutuse kaudu saada lähemaid teateid nimetatud etenduste eeskava kohta.

Pääsmete hinnad on sedavõrd odavad, et keegi ei võiks hinnatõttu nimet. etendustelt puududa.

„PÄRNU PÄEVALEHT“

on suurim, sisukam ja värskema informatsiooniga 6 korda nädalas ilmuv ajaleht Pärnus.

Kes tellib „Pärnu Päevalehe“ koos eesti suurima ajalehe „Päevalehega“ või „Postimehega“, saab

kaks ajalehte ühe lehe hinnaga.

Proovinumbri hinnata

„Pärnu Päevalehe“ talitus Pärnus, Rüütli t. 39, telef. 19.

Õppurid! „UNION“ JALANÕUSID,

Soodsalt ostate nägusaid ja vastupidavaid
mitmekesises valikus portfelle, ja Eesti Punaseristi nahatöid F. Zimmermanni jalanõude ja relsitarvete ärist, Tartus, Suurturg 10.
Õpilastele alati hinnaalandus!

ILMUS TRÜKIST ULLATUS!

M. JOHNSTON

Percy ostab naise

Ligi 400 lhk. Hind 3 krooni.

„POSTIMEHE“ KIRJASTUS, RAAMATUKAUPlus — Suurturg 16.

Väärtuslikud noorsooraamatud: Sulaspoisi suvi

J. Akurateri järgi läti keelest Karl, Aben.

See teos on üks paremaid Läti noorsookirjanduses, ilmunud paljudes trükkides ja tõlgitud saksa keele.

Hind 75 senti.

OLLI ELUKOOL

ANNI SVANI noorsoojutt. Tõlkinud M. Nurmik. Kunstnik F. Kase illustratsioonid.

Teos on Soome noorsookirjanduses üldise tähelepanu võitnud ja isegi filmitud.

Hind 150 senti.

Müügil kõigis paremais raamatukauplus.

Pealadu: K.k.ü. „TÖÖKOOLIS“, V. Roosikrantsi 3, Tallinnas.

Kes raamatute hinna rahas või markides ette saadab, sellele saadetakse raamatud äri kulul postiga kätte.

Nõudke kõikjalt „Ceresi“ „Tervisleiba“

K. Konsen

Tartus, Riia tn. 18, tel. 12-85

Kauplus ja tööstus soovitab oma tööstuses valm. kõiksugu jalanõusid valmis kui ka tellimise peale.

Ladus saadaval kõiksugu kummi botikuid igas suuruses ja värvis. Hinnad võistlemata odavad. Õppuritel hinnaalandus.

ODAVAM

ning väärtuslikum väljaanne Eesti lastekirjanduse turalt.

JÕUDIS MÜÜGILE

«LASTELEHT»

1932. I. POOLAASTA

100 lehekülge. Hind ainult 80 senti.

«POSTIMEHE»

KIRJASTUS

Tartu raamatukauplus, Suurturg nr. 16.

KUMBLUSSEEP

KAUST SEEPI 85%, KAAL 200 GR.

A. FREDERIKING TARTUS

Nagu värske hapnikuvool veresse,

nõnda mõjub iga

„VIKERKAARE“ number noortesse!

Tegev ja vastutav toimetaja: M. Nurmik. Väljaandja: K. k.ü. „TÖÖKOOLIS“. Talitusjuht: Verner Kusk. E. K. Ü. „Postimehe“ trükk. Tartu, 1932.

